

Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto maatalouden ja ruoan visiosta

WWF Suomen asiantuntijalausunto

2.4.2025

Jenny Jyrkänkallio-Mikkola
Sisävesivastaava
WWF Suomi
jenny.jyrkankallio-mikkola@wwf.fi

Viivi Kaasonen / WWF Suomi

- WWF pitää huolestuttavana, että tiedonannossa ei esitetä kunnianhimoisempia ympäristötavoitteita.
- Kannustimien lisääminen sääntelyn ja ehtojen vähentämisen kustannuksella sisältää ympäristön kannalta suuria riskejä. Ehdollisuusjärjestelmän laaja-alaisuus on haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi hyvin tärkeä, ja järjestelmän tulisi jatkossakin olla viljelijätukien ehtona.
- Poikkeuksena ehtojen vähentämisellä ja kannustimien lisäämisellä on paikkansa siten, että laidunnus tai muut hoito voidaan järjestää tarkoituksenmukaisesti ja myös eri hoitomuotoja sekä hoidon suorittavia tahoja yhdistellen
- On tärkeää, että maaperän kasvukuntoa parantavia viljelymenetelmiä ja maanparannusaineita tuetaan riittävästi.
- Ravinteiden kierrätyksen lisäämistä koko EU:n alueella on kannatettavaa.

Copyright: Jony Karlsson, Jokemedia

Iiris Kokkonen / WWF Suomi

- WWF kannattaa, että tuet ohjataan aktiivisen ruoantuotantoon, mutta pitää tärkeänä, että samalla tuotetaan ekosysteemipalveluita ja luontoarvoja.
- Tukea ei tulisi kohdentaa enemmän eläintuotantoon, lukuun ottamatta monimuotoisuutta edistävää luonnonlaidunlihan tuotantoa. Luonnonlaidunlihan tuotanto on tärkeä tapa edistää luonnon monimuotoisuutta. Pinta-alan, jolla luonnonlaidunlihaa tuotetaan, tulee kasvaa selvästi nykyisestä.
- WWF ehdottaa, että päätuotantosuuntia voitaisiin tulevaisuudessa lisätä siten, että ekosysteemipalvelut ja ympäristönhoito voisivat olla omia tuotantosuuntiaan.

Missä visiossa näkyy vesi?

- Vision selvä puute on, ettei veden merkitys ruoantuotannolle nouse vahvemmin esille.
- Euroopassa on koettu lukuisia säiden ääri-ilmiöistä aiheutuneita katastrofeja jotka ovat vaatineet ihmishenkiä ja kurittaneet maataloutta. Nousevat lämpötilat, säiden ääri-ilmiöt, muuttuvat sademäärät, monimuotoisuuden romahtaminen ja saastuminen vähentävät satoja ja lisäävät riskejä viljelijöiden pitkän aikavälin kyvylle tuottaa ruokaa.
- Ilmastonmuutos on jo lisännyt leutojen ja sateisten talvien määrää Suomessakin ja tulvivat peltoalueet aiheuttavat suurta ravinnekuormaa, mutta ovat haitallisia myös maataloudelle.
- Viime vuosina kasvukausina on myös koettu kuivia jaksoja, jotka ovat vähentäneet satotasoja ja lisänneet ravinnekuormitusta.
- **Vedellä on keskeinen merkitys myös Suomessa ruoantuotannon ja siten myös huoltovarmuuden kannalta.**

Viivi Kaasonen / WWF Suomi

Luontopohjaiset ratkaisut

Viivi Kaasonen / WWF Suomi

Iiris Kokkonen / WWF Suomi

- Luontopohjaiset ratkaisut, joilla kyetään viivyttämään ja varastoimaan vettä valuma-alueilla ovat keskeisiä keinoja ilmastonmuutokseen sopeutumisessa ja säiden ääri-ilmiöihin varautumisessa. Tällaisia ovat esimerkiksi soiden ennallistaminen, kosteikkojen ja tulvatasanteiden rakentaminen.
- WWF pitää hyvin tärkeänä, että monihyötyjä tuottavat luontopohjaiset ratkaisut otetaan Suomessa laajasti käyttöön sopeutumiskeinona ilmastonmuutokseen ja että niiden toteuttamiseen ohjataan riittävä rahoitus.

Ruuan kulutus muuttuu kasvi-painotteisemmaksi. Monissa EU-maissa tähän ohjaa esimerkiksi ravitsemussuositukset (joilla vaikutetaan kansanterveyteen ja sairaanhoitokuluihin).

- Myös tuotantoa täytyy muuttua – muutenhan omavaraisuus heikkenee.

VRN 2024

Ruokavalion ilmastovaikutukset ruokaryhmittäin

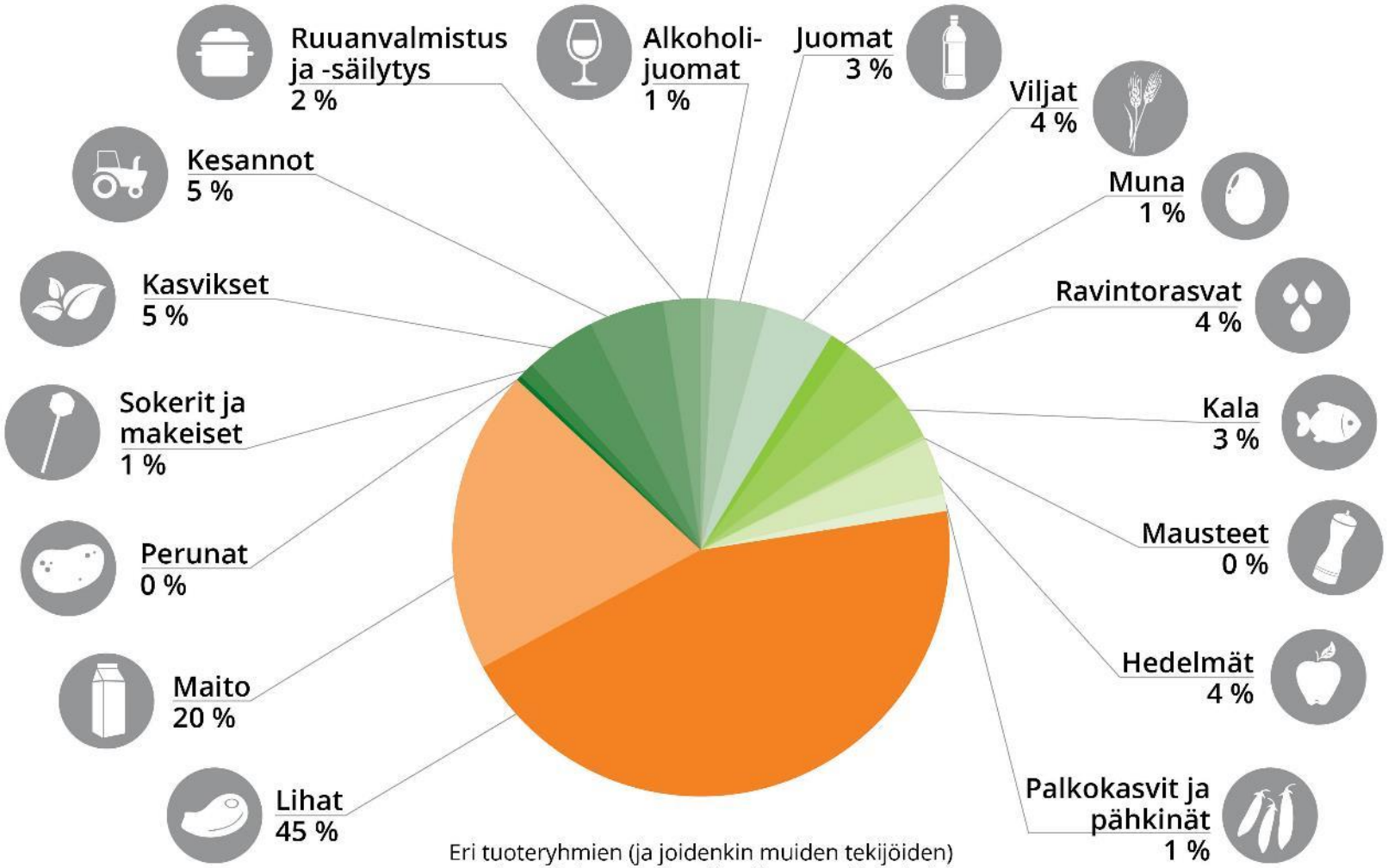

Eri tuoteryhmien (ja joidenkin muiden tekijöiden) osuudet nykyisen ruokavalion ilmastovaikutuksista (sis. peltomaan hiilidioksidipäästöt).

Lähde: Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta 2019. Ruokavaliomuutoksen vaikutukset ja muutosta tukevat politiikkayhdistelmät. RuokaMinimi-hankkeen loppuraportti. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161742

Elintarvikeala ei voi vähentää merkittävästi päästöjään, jos se ei saa lisää, monipuolisemmin ja myös uusia innovatiivisia kasvipohjaisia raaka-aineita.

- Investointituilla täytyy edistää kasvipohjaista ruokaa.

Omavaraisempi ja kestävämpi proteiinin tuotanto

- Omavaraisemman ja kestävämmän proteiinin tuotannon suunnitelman täytyy keskeisesti edistää **kasviproteiinien tuotantoa.**
- Peltohehtaaria kohden pystytään tuottamaan proteiinia moninkertaisesti enemmän.
- Lannoiteomavaraisuus parasta typensitojakasveilla
- EU:n kasvipohjaisen ruuan toimintasuunnitelma täytyy nostaa strategisesta dialogista mukaan ehdotukseen.

Kasviproteiineissa toiseksi suurin kasvupotentiaali

- Suurin osa ruoka-alan kasvupotentiaalista on solumaataloudessa, kasviproteiineissa ja kasvimeijerituotteissa (Luke 2024).
- Olennaista on edistää kasvipohjaisen ruuan alan investointeja, joissa myös merkittävin kasvupotentiaali on.

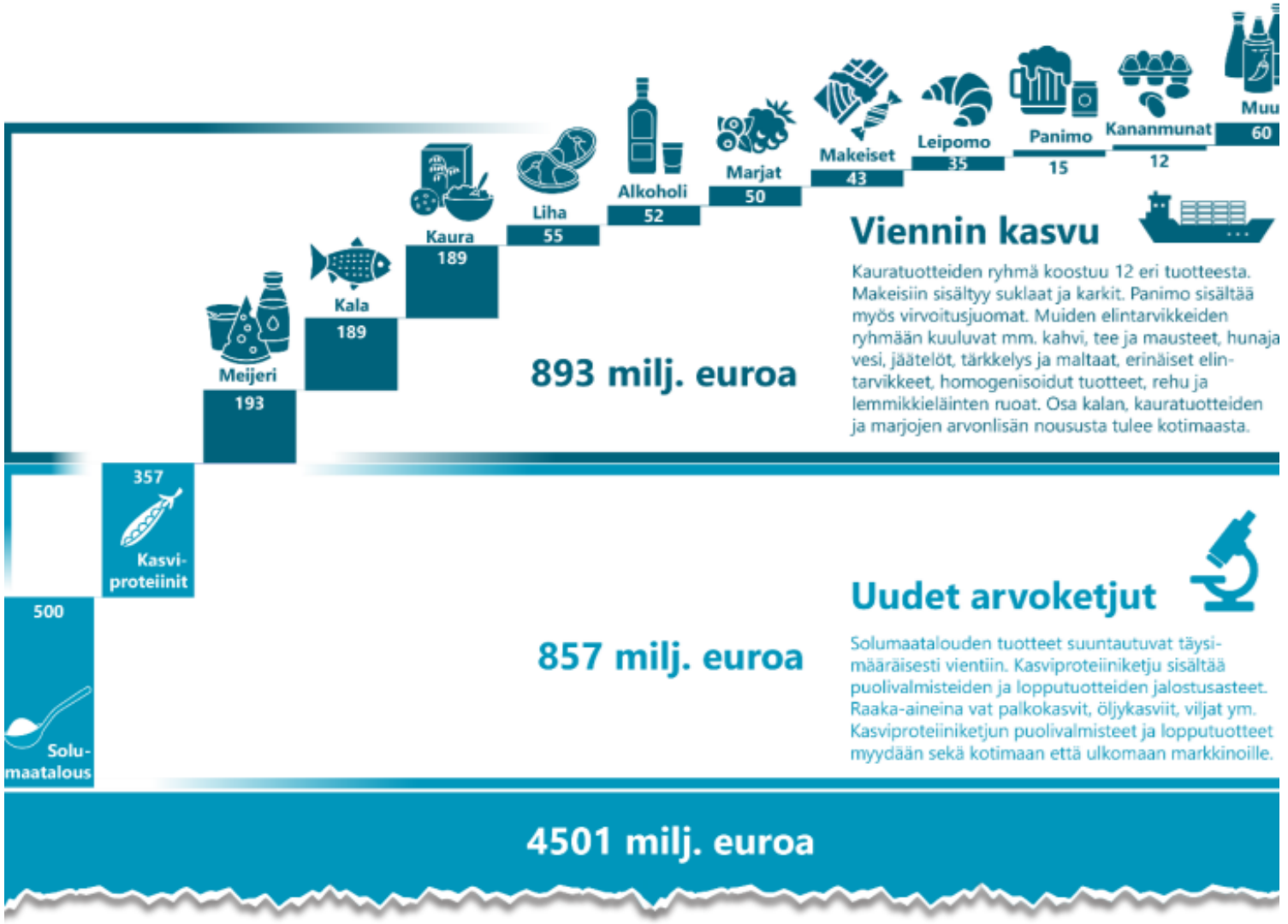

Leudot talvet yleistyvät...

Marraskuu 2024

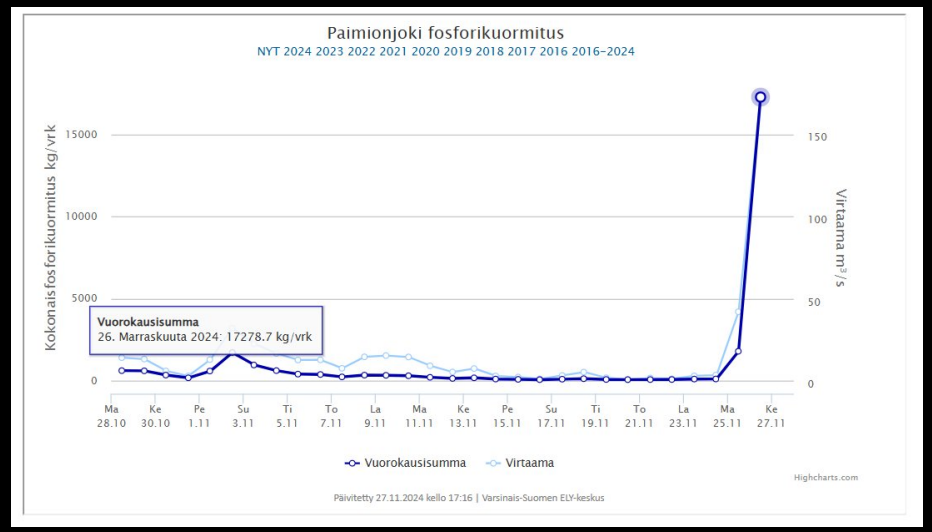

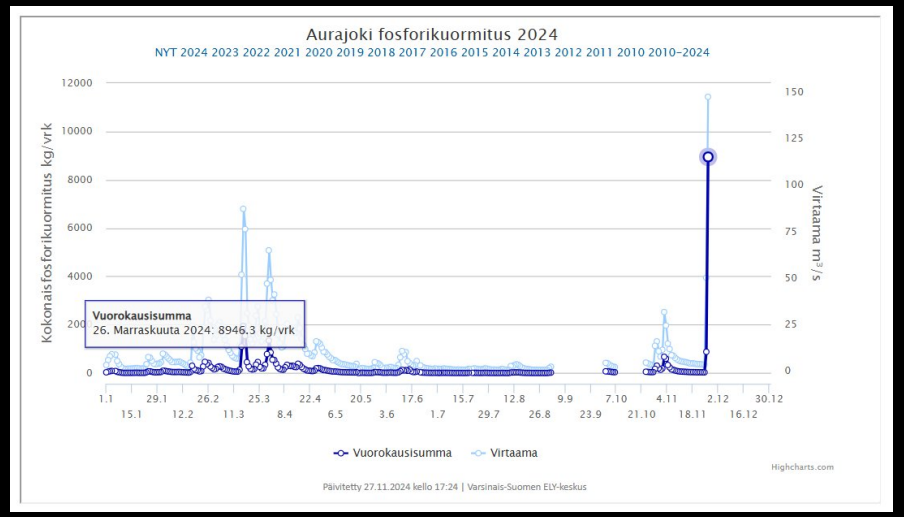

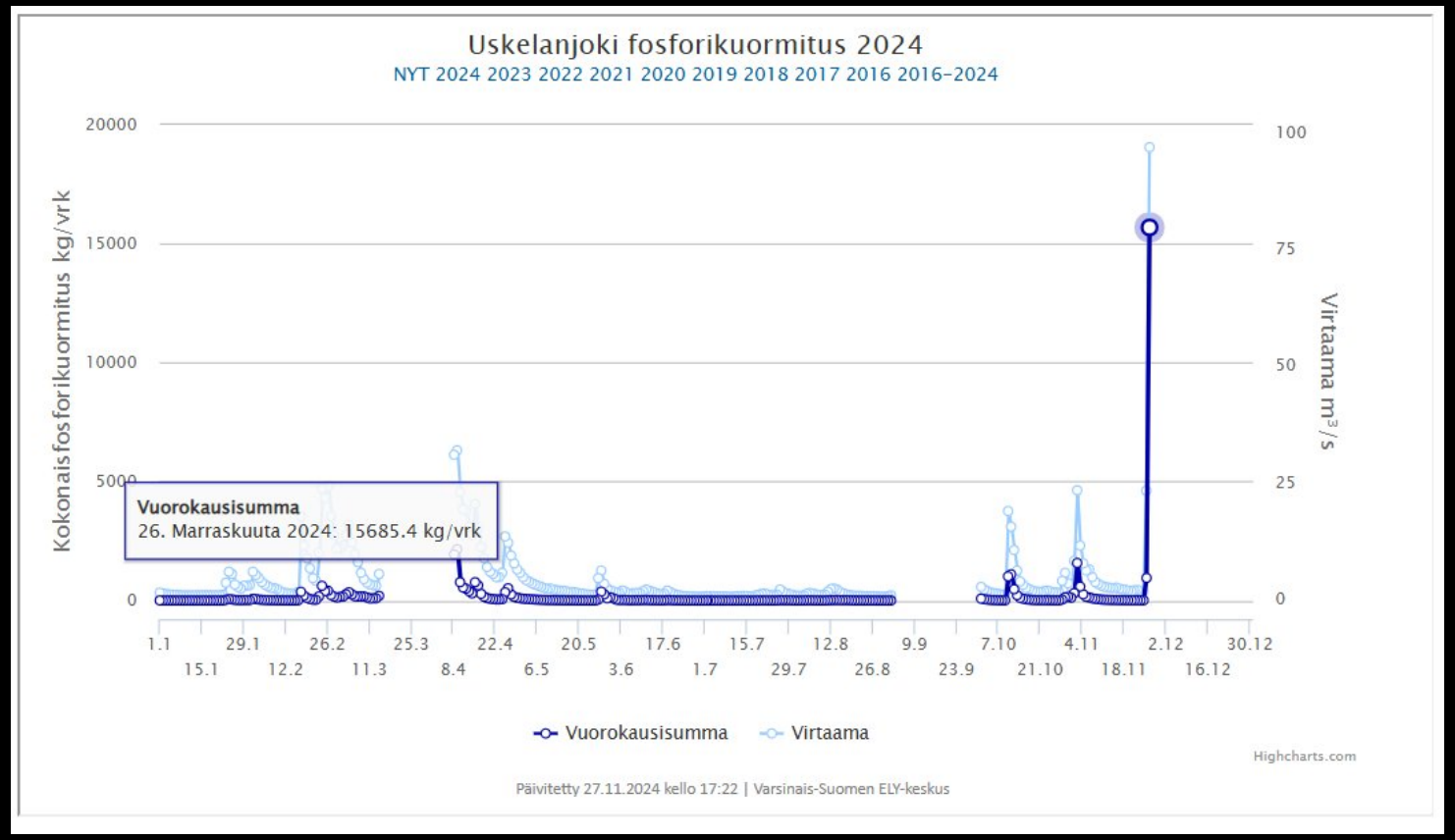

Lähde: Vesimittari https://wwwi2.ymparisto.fi/i2/vesimittari/

Tammikuu 2023

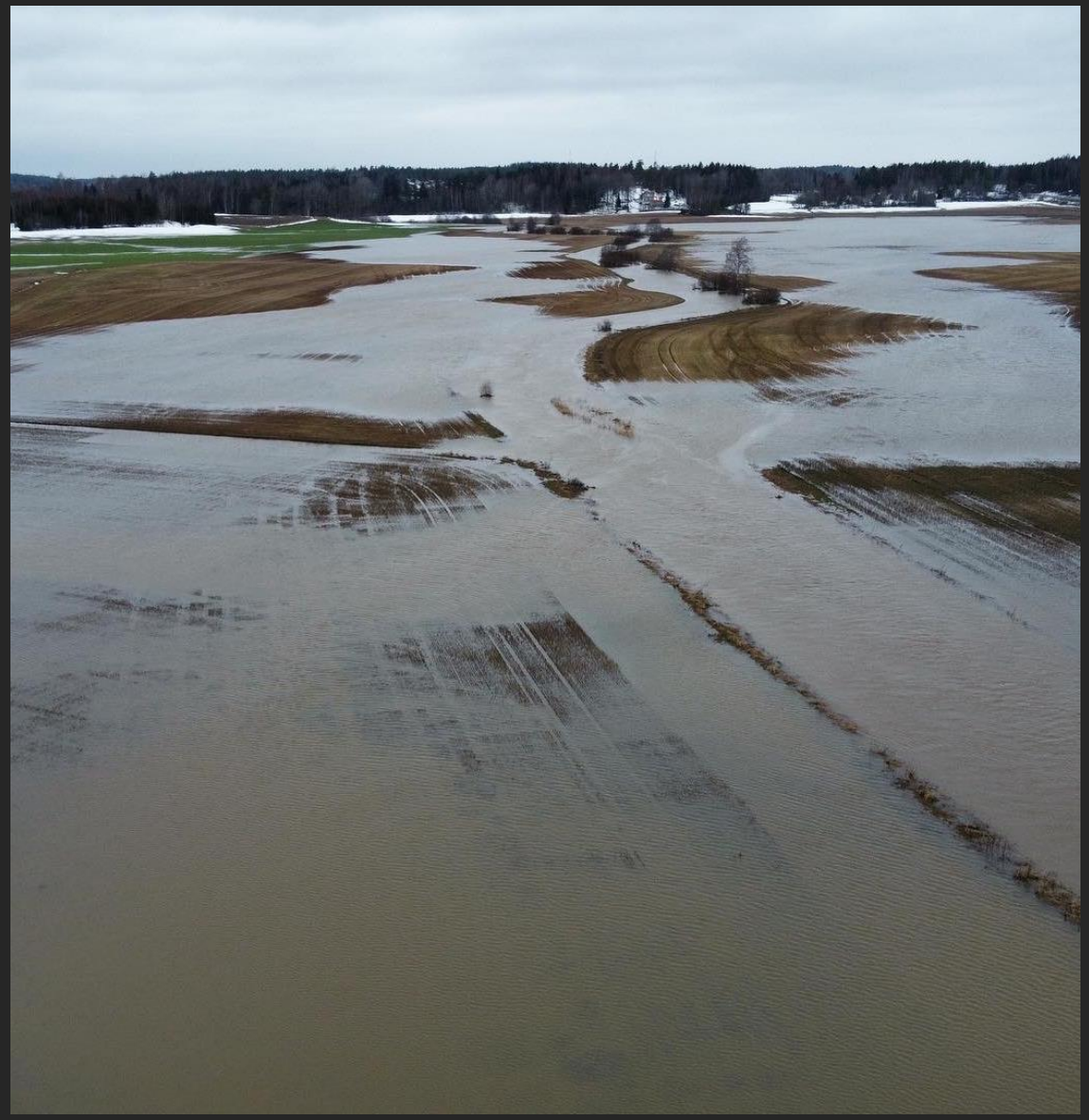

Helmikuu 2020

© Alkuperäiset kuvat: ESA Copernicus Sentinel Data & USGS/NASA Landsat Program, SYKE. Satelliittikuvien karttapalvelu Tarkka

Kiitos

Lisätietoja:

Vesiasiat ja luontopohjaiset ratkaisut: jenny.jyrkankallio-mikkola@wwf.fi

Perinnebiotoopit ja luonnonlaidunliha: eeva-liisa.korpela@wwf.fi

Ruoka: elisa.niemi@wwf.fi

Iiris Kokkonen / WWF Suomi